

SOS Xingu

De Xingu is in gevaar

De bouw en het bedrijven van de geplande waterkrachtcentrale Belo Monte zijn een aanval op de rivier, het milieu en de plaatselijke bevolking. Deze bedreiging vraagt om een globale inzet voor het leven en duurzame ontwikkeling.

Het project Belo Monte richt zich niet op duurzaamheid maar op versnelde economische groei. Versnelde groei voor wie? Het eenvoudige volk werkt nu al 8 dagen in de week, weekenddagen tellen dubbel, om met moeite een bescheiden bestaan te behouden.

Duurzame ontwikkeling tegen versnelde groei

Reeds in 1972 wees de *Club van Rome* op de grenzen van de groei en waarschuwde onder andere voor een onbegrensde uitbuiting van natuurlijke grondstoffen. Twee decennia later vond in Rio de Janeiro (Brazilië) een belangrijke conferentie voor de "redding van de planeet" plaats. De UNO conferentie betreffende milieu en ontwikkeling formuleerde het begrip duurzaamheid en deed een beroep op de verantwoordelijkheid van de wereldgemeenschap.

Deze verantwoordelijkheid voor onze aarde, die ook komende generaties een waardig leven moet kunnen garanderen, vormt het motief voor onze petitie. Wij vragen u om gehoor en aandacht voor onze vrees, opdat u daarmee rekening houdt bij uw beslissingen.

Op 1 februari 2010, de maand waarin 5 jaar geleden een huurmoordenaar met vijf schoten het leven nam van Dorothy Mae Stang, een activiste voor de rechten van de kleine boeren aan de Transamazônica en verdedigster van duurzame ontwikkeling in het Amazonegebied, heeft het IBAMA de voorlopige vergunning voor de waterkrachtcentrale Belo Monte verstrekt.

De voorlopige vergunning omvat 40 voorwaarden, onder andere met betrekking tot waterkwaliteit, fauna, sanitaire infrastructuur en getroffen bevolking. Deze voorwaarden komen echter maar gedeeltelijk overeen met de eisen van door de waterkrachtcentrale gedupeerden. Zo zijn bijvoorbeeld de actuele onderzoeken naar de effecten op sociaal gebied en op het gebied van migratie en milieu vol leemten. Voorgaande grote projecten tonen aan, dat voorwaarden en beloften nooit in zijn geheel in de praktijk werden omgezet.

Voorbeelden uit het verleden

Vier decennia zijn vergaan sinds de eerste spade voor het binationale UHE Itaipu gestoken werd. Ongeveer 40.000 mensen – voornamelijk Indios Guaraní – moesten hun traditionele woongebieden verlaten. Miljoenen tropische bomen gingen voor altijd verloren.

Het stuwmeer voor de UHE Sobradinho aan de Rio São Francisco verdrong meer dan 70.000 mensen. Vele door de krachtcentrale gedupeerden werden verjaagd. Een deel van de klein boerenfamilies kreeg maanden later, in een steenachtige en waterarme omgeving zonder infrastructuur, een grondstuk, dat ongeschikt is om in het levensonderhoud te voorzien.

De lange perioden van droogte in de semiaride regio doen de waterspiegel dalen en hebben een duidelijke verlaging van de energieproductie tot gevolg. De plaatselijke bewoners in de buurt van het stuwmeer klagen tot op de dag van vandaag over gebrek aan drinkwater.

De ontbossing in het bekken van de Tocantins was onvoldoende voor het vullen van het stuwmeer voor de krachtcentrale Tucuruí. De rottende biomassa laat aanzienlijke hoeveelheden broeikasgassen vrijkomen. Het stilstaande, dode water is een broeinest voor muskieten en ander ongedierte. De leefruimte van meer dan 20.000 mensen is in het water verzonken. Slechts een gering aantal mensen kreeg een bescheiden financiële schadevergoeding. Vele eigendomsbewijzen van de grondstukken, die als vergoeding werden aangeboden, waren al lang vergeven. Voor de indiaanse gemeenschap Parakanã was de verhuizing een diepe inbreuk in hun sociale organisatie. Minstens 5.000 huishoudens, zoals in Mocajuba, Cameté en Limoeiro zijn nog niet aangesloten op het stroomnetwerk van Tucuruí. De luxueuze wooncomplexen voor de vroegere ingenieurs en technici uit andere bondsstaten staan voor een groot deel leeg, terwijl de krottenwijken zich uitbreiden.

Wie controleert het in acht nemen van de 33 voorwaarden, die in het kader van de krachtcentrales Santo Antônio en Jirau aan de rivier de Madeira uitgevaardigd werden? De minstens 5.000 direct gedupeerde families weten noch steeds niet wanneer zij het gebied moeten verlaten en al helemaal niet waar zij een verblijfplaats kunnen vinden.

Als de door de krachtcentrales gedupeerde bevolking de straat op gaat en eist dat er rekening gehouden wordt met hun rechten en belangen, worden de demonstraties altijd begeleidt door een buitensporige hoeveelheid politie. Steeds weer vinden er willekeurige arrestaties plaats.

Het inwoneraantal van Altamira is in de laatste halve eeuw gestegen van 5.000 naar ongeveer 90.000. Als gevolg van Belo Monte moeten zich hier binnenkort 100.000 personen nieuw vestigen. Duizenden mensen zullen zich in deze regio aan de Xingu

dringen. Welke infrastructuur is voorhanden om deze buitensporige migratie op te vangen?

Eletrobrás belooft voor het UHE Belo Monte 18.000 directe en 80.000 indirecte arbeidsplaatsen. Voor de uitbreiding van de hoogspanningsleiding van Tucuruí naar Altamira werden indertijd ook honderden vrije arbeidsplaatsen in het vooruitzicht gesteld. Geduldig gingen ontelbare werkzoekenden in de rij staan, betaalden zelfs een bijdrage en gingen toch met lege handen naar huis. De laagbetaalde arbeidscontracten werden afgesloten met indianen uit Bolivia.

Solidariteit

De direct en indirect door de krachtcentrale Belo Monte gedupeerde indiaanse volkeren, voor wie het Amazonegebied sinds mensenheugenis hun vaderland is, eisen op grond van de federale grondwet van 1988 en de ILO Conventie 169 nog steeds hun hoorzitting, die ook werkelijk aan deze normen voldoet.

De planeet Aarde is van ons allemaal.

Er bestaat op deze planeet maar één Amazonegebied met zijn biodiversiteit.

Ook de rivier Xingu is uniek.

Uit solidariteit met de kolonisten langs de rivieren, met de indiaanse volkeren Xipaia, Curuaia, Xikrin do Bacajá, Parakanã, Arara, Araweté, Asurini, Juruna en Kayapó en met de inwoners van Altamira, Anapu, Brasil Novo, Medicilândia, Pacajá, Placas, Porto de Moz, Senador José Porfírio, Uruará en Vitória do Xingu verklaren wij: **De Xingu moet eeuwig leven!**